

Nastroje na rynku pracy w drugiej połowie sierpnia

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

SPIS TREŚCI

Sytuacja w zakładach pracy.....	1
Oceny	1
Przewidywania.....	4
 Poczucie zagrożenia bezrobociem.....	 7
Sytuacja na lokalnych rynkach pracy.....	9

Centrum Badania Opinii Społecznej od prawie 30 lat regularnie bada kwestie związane z rynkiem pracy w Polsce. Osoby pracujące zarobkowo pytamy o ocenę obecnej sytuacji w ich zakładach pracy oraz o przewidywania dotyczące tego, jak będzie się ona kształtować w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy. Badamy też ich poczucie zagrożenia bezrobociem i pewności utrzymania obecnej pracy. O opinię na temat sytuacji na lokalnych rynkach pracy prosimy wszystkich dorosłych respondentów. Ostatnie badanie na temat przeprowadzone zostało w drugiej połowie sierpnia¹.

SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

Oceny

Półowa pracujących zarobkowo w drugiej połowie sierpnia pozytywnie oceniała obecną sytuację w swoich zakładach pracy, przy czym 43% pytanych określiło ją jako po prostu dobrą, a tylko 7% uznało ją za bardzo dobrą. Nieco ponad jedna trzecia (34%) ankietowanych stwierdziła, że sytuacja w ich miejscu pracy jest „ani dobra, ani zła”, a 14% oceniło ją negatywnie. Wśród ocen negatywnych dominowały po prostu złe (12%), a tylko 2% respondentów uznało aktualną sytuację w swoim zakładzie pracy za bardzo złą. Zaledwie 2% ankietowanych uchyliło się od zajęcia stanowiska w tej kwestii.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (388) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS (CAWI).

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 14 do 25 sierpnia 2022 roku na próbie liczącej 1043 osoby (w tym: 60,0% metodą CAPI, 23,3% – CATI i 16,7% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORAZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=595)

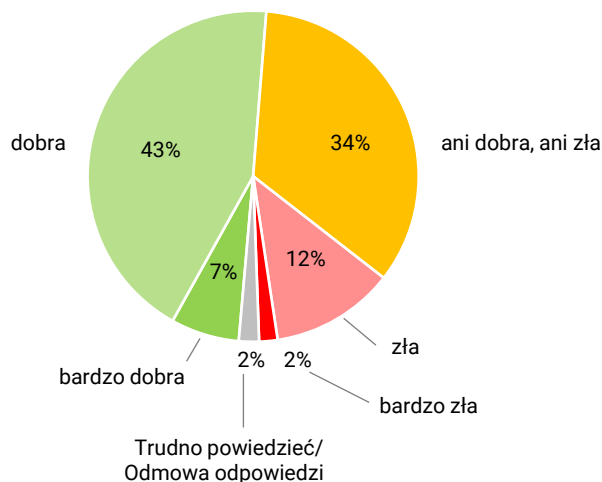

TABELA 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:

Wskazania respondentów pracujących zarobkowo* według terminów badań

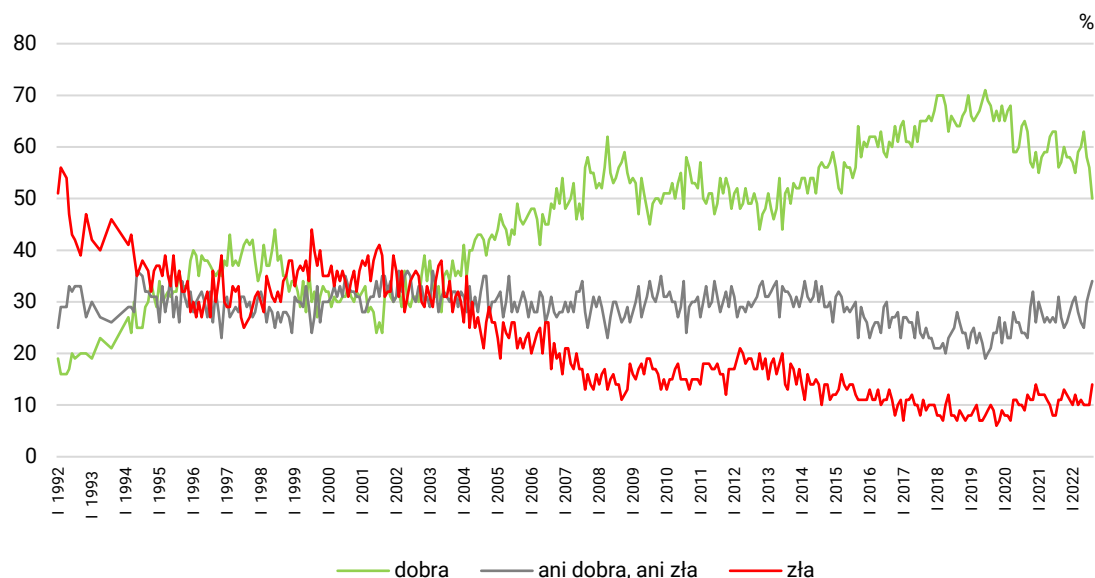
ocena obecnej sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:		2021						2022							
		VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
		N*													
		649	642	669	649	610	601	633	599	614	578	615	595	609	595
		w procentach													
– dobra		63	56	57	60	58	58	57	55	59	60	63	58	56	50
– ani dobra, ani zła		26	31	27	25	26	28	30	31	28	26	25	30	32	34
– zła		8	11	11	13	12	11	10	12	10	11	10	10	10	14
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi		3	3	5	3	4	2	3	2	3	3	2	2	2	2

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

W porównaniu z początkiem lipca br.² opinie na temat aktualnej sytuacji w zakładach pracy znacząco się pogorszyły – o 6 punktów procentowych ubyło ocen pozytywnych, a o 4 punkty przybyło negatywnych. Nieznacznie (o 2 punkty procentowe) wzrósł odsetek pracujących zarobkowo uważających obecną sytuację za „ani dobrą, ani złą”. Warto dodać, iż ostatnio ze zbliżonym rozkładem ocen mieliśmy do czynienia w lutym i marcu 2015 roku, a w okresie od kwietnia 2015 do lipca br. sytuacja w zakładach pracy odbierana była przez pracujących w nich Polaków wyraźnie lepiej.

² Zob. komunikat CBOS „Nastroje na rynku pracy na początku lipca”, lipiec 2022 (oprac. B. Roguska).

RYS. 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?*
Czy jest ona:

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo. Pominęto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Tak jak w poprzednich miesiącach postrzeganie obecnej sytuacji w zakładach pracy najsilniej wiąże się z oceną warunków materialnych własnych gospodarstw domowych. Im lepiej pracujący zarobkowo Polacy oceniają byt swoich gospodarstw, tym częściej wyrażają przekonanie, że obecna sytuacja w ich zakładach pracy jest dobra (od 18% wśród deklarujących złe warunki materialne do 62% w grupie oceniających je dobrze). Analogicznie – im gorzej postrzegane są warunki materialne własnego gospodarstwa domowego, tym więcej negatywnych ocen sytuacji w zakładzie pracy (od 7% wśród oceniających je dobrze do 57% wśród uważających, że są one złe). Z wielozmiennowych analiz wynika ponadto, że opinie w tej kwestii mają także związek ze światopoglądem badanych – wyraźnie lepiej niż pozostali sytuację w swoich zakładach pracy oceniają ankietowani deklarujący prawicowe poglądy polityczne oraz co najmniej raz w miesiącu biorący udział w praktykach religijnych (zob. tabelę aneksową 1).

Na tle pracowników najemnych wyraźnie gorsze oceny formułują w tym miesiącu rolnicy indywidualni oraz badani prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, przy czym o ile wśród rolników dominują (55%) oceniający, że aktualna sytuacja w ich gospodarstwach jest „ani dobra, ani zła”, a ocen pozytywnych jest więcej niż negatywnych (25% wobec 20%), to wśród przedsiębiorców oceny są bardzo podzielone (33% uważa sytuację w swoich firmach za dobrą, 32% ocenia ją negatywnie, a 35% uznaje za „ani dobrą, ani złą”). Warto dodać, iż w porównaniu z początkiem lipca³

³ Zob. przypis 2.

największe pogorszenie ocen odnotowaliśmy właśnie wśród osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

Oceny obecnej sytuacji w zakładach pracy wyraźnie różnicuje też sektor własności. Podobnie jak w poprzednich miesiącach najgorsze nastroje w odniesieniu do aktualnej sytuacji w zakładach pracy panowały wśród osób pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych. Podczas gdy wśród pracujących poza rolnictwem dominują oceny pozytywne, to ponad połowa (54%) pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych uznała obecną sytuację w swoim miejscu pracy za „ani dobrą, ani złą”, a tylko niespełna co czwarty (24%) ocenił ją pozytywnie i niemal tyle samo (22%) uważa, że jest ona zła.

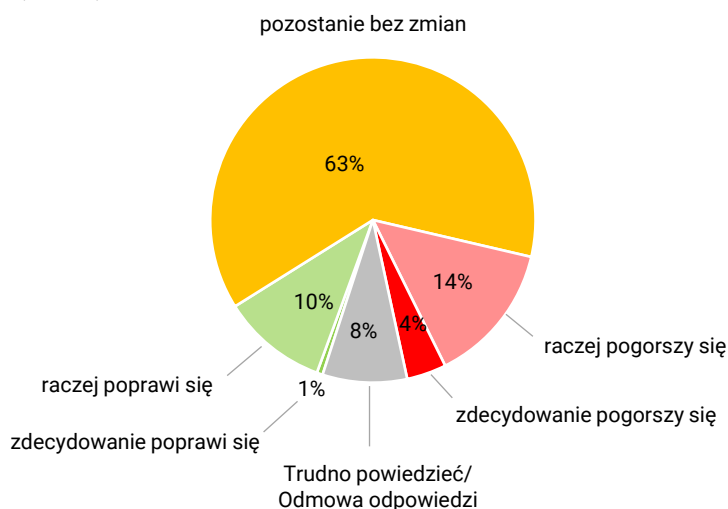
Przewidywania

Blisko dwie trzecie (63%) pracujących zarobkowo przewiduje, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w ich zakładach pracy nie zmieni się. Wśród pozostałych znacznie więcej osób spodziewa się jej pogorszenia (18%) niż poprawy (11%). Badani prognozujący zmiany na ogół nie sądzą, by były one zdecydowane. Warto jednak zauważyć, iż przewidujących zdecydowane pogorszenie też jest więcej niż oczekujących zdecydowanej poprawy sytuacji (4% wobec 1%). Tak jak poprzednio 8% pytanych nie potrafiło wyrazić lub nie chciało ujawnić swoich prognoz w tym zakresie.

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORAZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=595)

W porównaniu z początkiem lipca prognozy dotyczące rozwoju sytuacji w zakładach pracy w ciągu nadchodzących 12 miesięcy pogorszyły się, choć w mniejszym stopniu niż oceny sytuacji bieżącej – o 3 punkty procentowe ubyło badanych przewidujących w ciągu najbliższego roku poprawę, a o 2 punkty przybyło spodziewających się pogorszenia. Tak jak w poprzednich miesiącach wśród pracujących zarobkowo dominuje jednak przekonanie, że sytuacja w ich zakładach pracy w perspektywie roku pozostanie bez zmian (od początku lipca wzrost o 1 punkt procentowy).

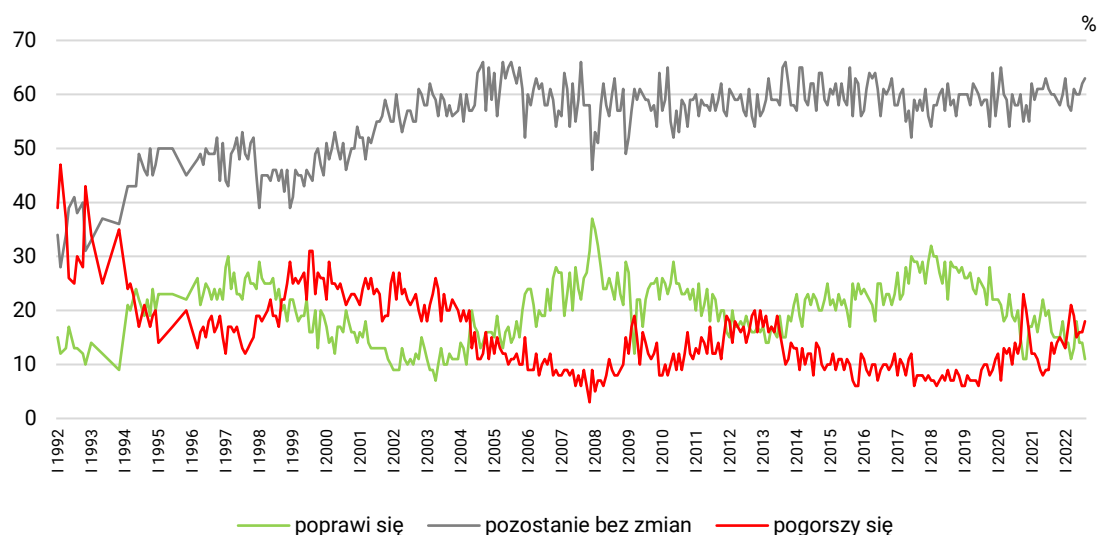
TABELA 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów pracujących zarobkowo* według terminów badań														
	2021						2022								
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
	N*	649	642	669	649	610	601	633	599	614	578	615	595	609	595
	w procentach														
– poprawi się	20	16	15	15	15	18	14	14	11	13	18	14	14	11	
– pozostanie bez zmian	61	60	60	59	58	60	63	58	57	61	60	60	62	63	
– pogorszy się	9	14	12	14	15	14	13	17	21	19	15	16	16	18	
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	10	11	13	12	12	8	10	10	11	8	7	10	8	8	

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy*:

* Odpowiedzi respondentów pracujących zarobkowo. Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Prognozy dotyczące rozwoju sytuacji w zakładach pracy respondentów w ciągu roku od momentu badania najbardziej różnicuje ocena stanu aktualnego. O ile wśród ankietowanych oceniających obecną sytuację w zakładzie pracy pozytywnie lub uważających, że jest ona „ani dobra, ani zła” ponad dwie trzecie stanowią przewidujący, iż w ciągu najbliższego roku pozostanie ona bez zmian (odpowiednio 69% i 68%), to wśród badanych uważających obecną sytuację za złą większość (56%) spodziewa się jej dalszego pogorszenia.

TABELA 3

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku, sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy*:	Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:		
	dobra	ani dobra, ani zła	zła
	procentowanie w kolumnach		
– poprawi się	18	5	3
– pozostanie bez zmian	69	68	33
– pogorszy się	7	19	56
Trudno powiedzieć/Odmowa odpowiedzi	7	8	9

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin (N=595)

Prognozy sytuacji w zakładach pracy na najbliższy rok znacząco różnicuje też sektor ich własności (zob. tabelę aneksową 2). Na tle pozostałych badanych relatywnie wysokim odsetkiem pesymistów (37%), przy braku optymistów, wyróżniają się w tym miesiącu pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych. Warto dodać, iż w porównaniu z poprzednim miesiącem⁴ prognozy najbardziej pogorszyły się właśnie wśród pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych (o 12 punktów procentowych ubyło optymistów i o tyle samo przybyło pesymistów). Jeszcze częściej niż ogół pracujących w prywatnym rolnictwie pesymizm w tym miesiącu wyrażają właściciele gospodarstw rolnych i pomagający im członkowie rodzin (39%). Wśród rolników indywidualnych odsetek pesymistów od początku lipca wzrósł także o 12 punktów procentowych, natomiast ubytek optymistów jest mniej wyraźny (spadek o 5 punktów), ale w efekcie również w tej grupie badanych nie ma obecnie prognozujących poprawę.

Warto też zwrócić uwagę, na zróżnicowanie prognoz w zależności od wykształcenia i wieku badanych. Częściej niż słabiej wykształceni pesymistami są pracujące zarobkowo osoby ze średnim i wyższym wykształceniem. Biorąc pod uwagę wiek pracujących można natomiast zauważyć, iż najlepsze prognozy dla swoich zakładów formułują najmłodsi (w grupie wiekowej 18–24 lata optymizm wyraża 17%, a pesymizm tylko 7%), najgorsze nastroje panują natomiast wśród badanych w wieku 45–54 lata (26% pesymistów i tylko 6% optymistów).

⁴ Zob. przypis 2.

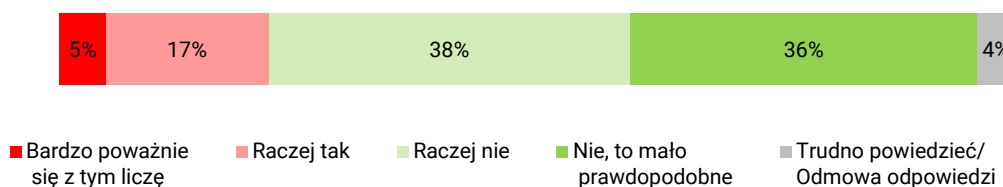
POCZUCIE ZAGROŻENIA BEZROBOCIEM

W drugiej połowie sierpnia blisko trzy czwarte (74%) pracujących zarobkowo zadeklarowało mniejsze lub większe poczucie bezpieczeństwa utrzymania obecnej pracy. Możliwość jej utraty (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu pracy, gospodarstwa itp.) bierze pod uwagę 22%, przy czym co dwudziesty pracujący (5%) przyznał, że bardzo poważnie się z tym liczy. Czterech na stu respondentów nie potrafiło lub nie chciało udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

CBOS

RYS. 5. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO ŁĄCZNIE Z ROLNIKAMI I OSOBAMI POMAGAJĄCYMI W PROWADZENIU GOSPODARSTWA ROLNEGO ORAZ PRACUJĄCYMI NA WŁASNY RACHUNEK POZA ROLNICTWEM, W TYM TAKŻE EMERYTÓW I RENCISTÓW PRACUJĄCYCH W NIEPEŁNYM WYMIARZE GODZIN (N=595)

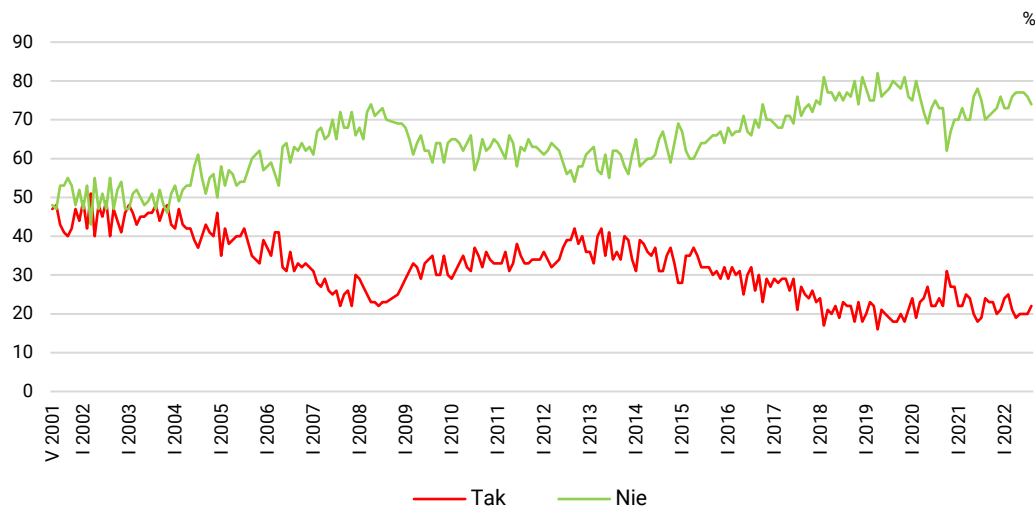
W porównaniu z początkiem lipca o 2 punkty procentowe wzrósł odsetek pracujących zarobkowo, którzy liczą się z możliwością utraty obecnej pracy i o tyle samo spadł odsetek deklarujących, że nie biorą tego pod uwagę. Warto jednak zauważyć, iż ubyło raczej niebiorących pod uwagę możliwości utraty pracy (spadek z 41% do 38%), natomiast odsetek badanych uważających to za zdarzenie mało prawdopodobne jest na nieznacznie wyższym poziomie niż na początku lipca (wzrost z 35% do 36%).

TABELA 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób pracujących zarobkowo* według terminów badań													
	2021						2022							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	N=649	N=642	N=669	N=649	N=610	N=601	N=633	N=599	N=614	N=578	N=615	N=595	N=609	N=595
w procentach														
Bardzo poważnie się z tym liczę	4	5	4	5	3	5	5	7	4	5	4	3	4	5
Raczej tak	15	19	19	18	17	16	19	18	17	14	16	17	16	17
Raczej nie	37	34	35	35	36	40	38	39	40	45	40	44	41	38
Nie, to mało prawdopodobne	38	35	36	37	37	36	35	34	36	32	37	33	35	36
Trudno powiedzieć/Odmowa odpowiedzi	6	6	5	6	7	3	3	3	4	4	3	4	4	4

* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

RYS. 6. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*

Zsumowano odsetki odpowiedzi: „Bardzo poważnie się z tym liczę” i „Raczej tak” (Tak) oraz „Nie, to mało prawdopodobne” i „Raczej nie” (Nie). Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

* Uwaga: pytanie zadawano respondentom pracującym zarobkowo, łącznie z rolnikami i osobami pomagającymi w prowadzeniu gospodarstwa rolnego oraz pracującymi na własny rachunek poza rolnictwem

Analizy wielozmiennowe wskazują, iż obecnie poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia zależy przede wszystkim od prognoz dotyczących rozwoju sytuacji w zakładzie pracy w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy. Większość (62%) prognozujących poprawę uważa możliwość utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.) za zdarzenie mało prawdopodobne. Im mniej optymistyczne przewidywania co do przyszłej sytuacji w zakładzie pracy, tym taka pewność utrzymania pracy deklarowana jest rzadziej (36% w grupie zakładającej brak zmian i 28% wśród prognozujących pogorszenie). Respondenci uważający, że w ciągu najbliższego roku sytuacja w ich zakładzie pracy pogorszy się, najczęściej ze wszystkich (17%) deklarują jednocześnie, że poważnie liczą się z możliwością utraty obecnej pracy.

TABELA 5

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?*	Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku, sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:			
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć
	procentowanie w kolumnach			
Bardzo poważnie się z tym liczę	4	1	17	7
Raczej tak	7	15	30	14
Raczej nie	24	45	21	42
Nie, to mało prawdopodobne	62	36	28	18
Trudno powiedzieć	2	2	4	20

* Odpowiedzi osób pracujących zarobkowo (N=595)

Pewność zatrudnienia i poczucie zagrożenia utratą pracy różnicuje również sektor własności. Jak zwykle najwięcej przekonanych, że utrata obecnej pracy jest mało prawdopodobna, notujemy wśród pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych (62%). Relatywnie bezpiecznie pod tym względem czują się też pracownicy instytucji, urzędów lub zakładów całkowicie państwowych, samorządowych lub publicznych (także jednoosobowych spółek Skarbu Państwa), spośród których tylko co setny twierdzi, że bardzo poważnie liczy się z możliwością utraty pracy, 40% uznaje to za zdarzenie mało prawdopodobne, a 44% raczej nie bierze tego pod uwagę (zob. tabelę aneksową 3).

W tym miesiącu warto zwrócić uwagę na ponadprzeciętnie wysoki odsetek deklarujących bardzo poważne wątpliwości co do utrzymania obecnej pracy wśród badanych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą (14%). Ponadto w tej grupie w porównaniu z początkiem lipca⁵ nastroje w tym zakresie wyraźnie się pogorszyły. Znaczący wzrost obaw związanych z utrzymaniem obecnej pracy odnotowaliśmy także wśród badanych deklarujących złe warunki materialne gospodarstw domowych i niski poziom bieżących dochodów *per capita*. Pogorszyły się też nastroje zarówno wśród ogółu pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych, jak i wśród rolników indywidualnych oraz pomagających im członków rodzin. Znacznie mniejsze poczucie bezpieczeństwa i więcej obaw niż na początku lipca notujemy też wśród pracowników administracyjno-biurowych.

SYTUACJA NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY

Ocena sytuacji na lokalnych rynkach pracy jest niemal taka sama jak na początku lipca⁶. Blisko trzy czwarte ogółu badanych (73%, wzrost o 1 punkt procentowy) uważa, że w ich miejscowości lub okolicy można znaleźć pracę, natomiast mniej niż co piąty (18%, wzrost o 1 punkt) twierdzi, że w okolicy miejsca zamieszkania trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę lub jest to zupełnie niemożliwe. Minimalnie (spadek o 2 punkty) zmniejszył się odsetek uchylających się od oceny (9%). Warto też dodać, iż wśród respondentów od października 2015 roku niezmiennie dominują przekonani, że w okolicy ich miejsca zamieszkania można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią (w ostatnim pomiarze – 56% ogółu badanych).

⁵ Zob. przypis 2.

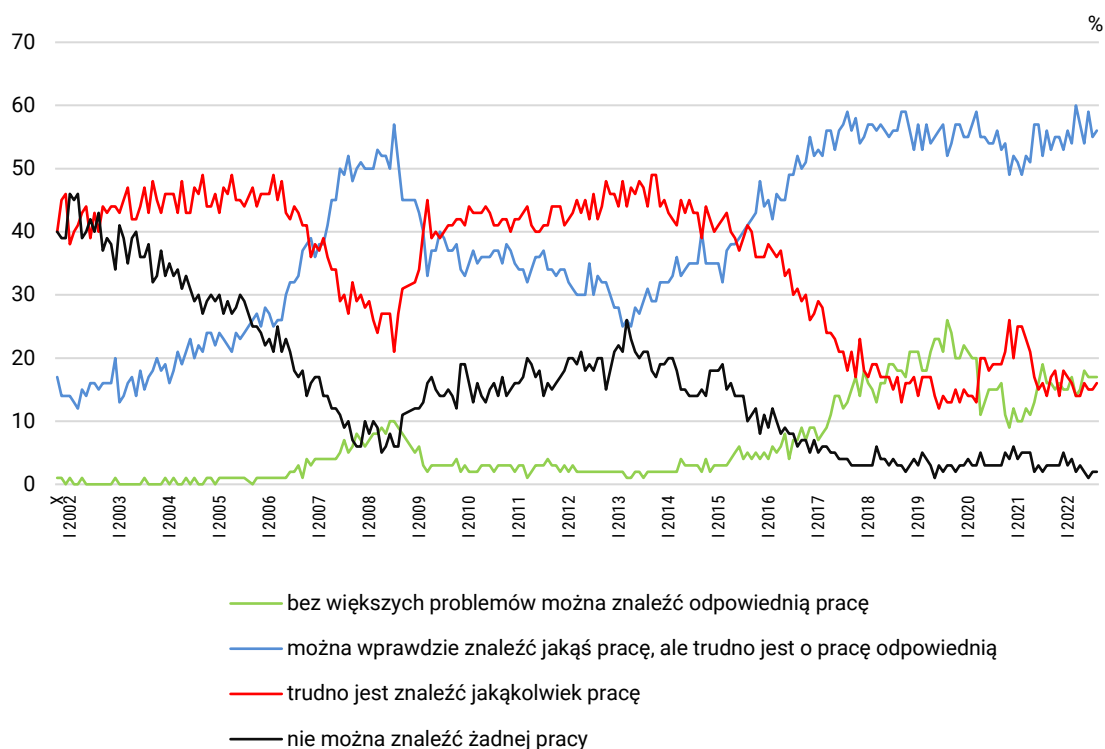
⁶ Zob. przypis 2.

TABELA 6

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	2021						2022							
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	w procentach													
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	19	16	16	15	16	15	15	17	14	15	18	17	17	17
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	52	56	53	55	55	53	56	54	60	57	54	59	55	56
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	16	14	17	18	14	18	17	16	14	14	16	15	15	16
– nie można znaleźć żadnej pracy	2	3	3	3	3	5	3	4	2	3	2	1	2	2
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	11	11	11	9	12	10	9	9	10	11	10	8	11	9

CBOS

RYS. 7. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:

Pominięto odpowiedzi „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

Niezmienne opinie o lokalnych rynkach pracy istotnie różnicuje wielkość miejscowości, w których mieszkają badani. W drugiej połowie sierpnia najgorzej oceniali je mieszkańcy najmniejszych miast oraz wsi – na trudności ze znalezieniem pracy lub całkowity brak takiej możliwości wskazywało łącznie 24% mieszkających w miastach liczących do 19 999 ludności i 23% mieszkańców wsi. Jednocześnie mieszkańcy najmniejszych miast najrzadziej ze wszystkich badanych twierdzą, że w ich miejscu zamieszkania lub w najbliższej okolicy bez większych problemów znaleźć odpowiednią pracę (11%). Najlepsze oceny odnotowaliśmy natomiast wśród ankietowanych mieszkańców co najmniej półmilionowych miast – aż 82% z nich uważa, że można tam znaleźć pracę, przy czym 21% twierdzi, że bez większych problemów można znaleźć pracę odpowiednią, a żaden nie uznał, że w jego miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy (zob. tabelę aneksową 4).

Opinie na temat sytuacji na lokalnych rynkach pracy znacząco różnicuje też płeć i wykształcenie badanych. Przekonanie, że w ich miejscowości lub okolicy bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę, znacznie częściej wyrażali mężczyźni niż kobiety (22% wobec 12%). Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni wskazywały, że w okolicy ich miejsca zamieszkania możliwości znalezienia pracy są znacząco ograniczone (21% wobec 14%). Biorąc pod uwagę wykształcenie badanych, można natomiast zauważyć, że choć we wszystkich wyróżnionych grupach dominują opinie, że wprawdzie w miejscu zamieszkania lub jego okolicy można znaleźć pracę, ale trudno o tę odpowiednią, to im wyższy poziom wykształcenia, tym sytuacja na lokalnym rynku pracy oceniana jest lepiej. Opinie w tej kwestii różnicują też deklarowane poglądy polityczne, przy czym najlepiej sytuację na lokalnych rynkach pracy oceniają respondenci identyfikujący się z prawicą.

W drugiej połowie sierpnia w porównaniu z początkiem lipca br. wśród pracujących zarobkowo odnotowaliśmy wyraźne pogorszenie ocen aktualnej sytuacji w zakładach pracy i – w mniejszym stopniu – prognoz jej rozwoju w ciągu najbliższego roku. Nieznacznie przybyło także respondentów biorących pod uwagę możliwość utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku zakładu, gospodarstwa itp.), a spadł odsetek deklarujących, że nie biorą tego pod uwagę. Wśród ogółu respondentów praktycznie nie zmieniły się natomiast oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy.

Opracowała

Barbara Badora

TABELA 1

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć/ odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		50	34	14	2	595
Płeć	Mężczyźni	51	34	14	2	334
	Kobiety	49	35	14	2	261
Wiek	18–24 lata	58	30	10	3	52
	25–34	55	35	9	1	141
	35–44	53	29	16	2	176
	45–54	40	38	20	2	131
	55–64	45	40	12	2	86
	65 lat i więcej	58	42			10
Miejsce zamieszkania	Wieś	49	36	15	1	231
	Miasto do 19 999	48	36	13	2	83
	20 000 – 99 999	54	31	13	2	127
	100 000 – 499 999	46	36	15	3	98
	500 000 i więcej mieszk.	54	30	13	3	56
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	43	44	9	4	37
	Zasadnicze zawodowe	51	33	15	1	120
	Średnie	51	34	13	2	234
	Wyższe	49	33	15	2	205
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	59	27	12	2	138
	Średni personel, technicy	48	39	12	2	49
	Pracownicy adm.-biurowi	53	31	13	3	68
	Pracownicy usług	49	39	11	2	85
	Robotnicy wykwalifikowani	52	33	13	2	130
	Robotnicy niewykwalifik.	57	31	7	5	30
	Rolnicy	25	55	20		42
	Pracujący na własny rach.	33	35	32		40
	Emeryci	64	36			2
	Uczniowie i studenci	55	38	7		10
	Gospodynie domowe i inni			100		2
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	50	31	16	3	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	48	40	11	1	133
	sekt. prywat. poza rolnict.	54	30	13	2	276
	prywatnym gosp. rolnym	24	54	22		41
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	39	39	20	2	74
	Od 1500 zł do 1999 zł	50	34	16		73
	Od 2000 zł do 2999 zł	67	21	12		91
	Od 3000 zł do 3999 zł	42	49	8	2	59
	4000 zł i więcej	65	23	11	2	112
	Trudno powiedzieć	36	45	15	5	58
	Odmowa odpowiedzi	41	40	16	4	129
Ocena własnych war. mater.	Złe	18	23	57	3	32
	Średnie	39	43	17	2	249
	Dobre	62	29	7	2	314
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	21	15	12	17
	Raz w tygodniu	53	32	14	1	199
	1–2 razy w miesiącu	57	34	9		93
	Kilka razy w roku	48	37	13	3	129
	W ogóle nie uczestniczy	46	37	16	1	136
Poglądy polityczne	Lewica	45	36	17	2	158
	Centrum	44	39	16	0	177
	Prawica	60	29	9	2	170
	Trudno powiedzieć	51	36	9	3	67

TABELA 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:				Liczba osób
		poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	Trudno powiedzieć/ odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		11	63	18	8	595
Płeć	Mężczyźni	12	62	19	7	334
	Kobiety	10	63	17	10	261
Wiek	18–24 lata	17	67	7	9	52
	25–34	14	67	12	7	141
	35–44	12	58	22	8	176
	45–54	6	59	26	9	131
	55–64	9	67	15	8	86
	65 lat i więcej	10	57	14	19	10
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	59	22	7	231
	Miasto do 19 999	16	65	9	10	83
	20 000 – 99 999	8	64	17	11	127
	100 000 – 499 999	7	67	19	6	98
	500 000 i więcej mieszk.	16	60	13	10	56
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	64	4	8	37
	Zasadnicze zawodowe	8	71	14	6	120
	Średnie	11	59	20	10	234
	Wyższe	10	62	21	8	205
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	10	67	18	5	138
	Średni personel, technicy	12	68	7	12	49
	Pracownicy adm.-biurowi	11	56	19	13	68
	Pracownicy usług	11	59	16	14	85
	Robotnicy wykwalifikowani	14	64	15	7	130
	Robotnicy niewykwalifik.	6	81	10	3	30
	Rolnicy	0	57	39	4	42
	Pracujący na własny rach.	12	52	29	7	40
	Emeryci	64			36	2
	Uczniowie i studenci	28	59		12	10
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni			100		2
	inst. państw., publicznej	8	71	14	7	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12	63	16	9	133
	sekt. pryw. poza rolnict.	14	59	18	9	276
	prywatnym gosp. rolnym	0	57	37	6	41
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	10	61	26	3	74
	Od 1500 zł do 1999 zł	10	67	13	10	73
	Od 2000 zł do 2999 zł	14	64	17	5	91
	Od 3000 zł do 3999 zł	15	68	13	4	59
	4000 zł i więcej	19	54	19	8	112
	Trudno powiedzieć	8	55	23	13	58
	Odmowa odpowiedzi	3	68	15	13	129
Ocena własnych war. mater.	Złe		34	54	12	32
	Średnie	8	69	19	5	249
	Dobre	15	61	14	11	314
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	32	47	9	12	17
	Raz w tygodniu	12	63	18	7	199
	1–2 razy w miesiącu	11	71	15	3	93
	Kilka razy w roku	10	63	16	12	129
	W ogóle nie uczestniczy	11	61	22	6	136
Poglądy polityczne	Lewica	7	71	16	7	158
	Centrum	12	60	21	7	177
	Prawica	17	59	16	9	170
	Trudno powiedzieć	5	62	21	13	67

TABELA 3

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?					Liczba osób
		Bardzo poważnie się z tym liczę	Raczej tak	Raczej nie	Nie, to mało prawdopodobne	Trudno powiedzieć/ odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		5	17	38	36	4	595
Płeć	Mężczyźni	4	13	40	40	4	334
	Kobiety	6	22	35	32	4	261
Wiek	18–24 lata	6	21	34	34	5	52
	25–34	4	16	32	45	3	141
	35–44	6	17	40	34	3	176
	45–54	5	20	38	33	5	131
	55–64	4	13	43	34	5	86
	65 lat i więcej		13	47	35	5	10
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	18	32	41	4	231
	Miasto do 19 999	1	15	43	39	2	83
	20 000 – 99 999	2	16	45	33	4	127
	100 000 – 499 999	6	20	40	29	5	98
	500 000 i więcej mieszk.	11	13	36	35	4	56
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	4	4	21	67	4	37
	Zasadnicze zawodowe	6	14	46	28	5	120
	Średnie	3	22	36	35	4	234
	Wyższe	6	15	38	37	4	205
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	7	10	40	39	4	138
	Średni personel, technicy	1	15	45	40		49
	Pracownicy adm.-biurowi	2	25	45	25	3	68
	Pracownicy usług	4	24	35	33	4	85
	Robotnicy wykwalifikowani	3	16	43	33	6	130
	Robotnicy niewykwalifik.	3	22	46	26	3	30
	Rolnicy	4	13	16	64	4	42
	Pracujący na własny rach.	14	24	23	33	6	40
	Emeryci	42		58			2
	Uczniowie i studenci	7		11	72	10	10
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni		100				2
	inst. państw., publicznej	1	12	44	40	3	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	18	44	29	3	133
	sekt. pryw. poza rolnict.	6	20	35	34	5	276
	prywatnym gosp. rolnym	5	12	17	62	4	41
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	7	32	30	29	2	74
	Od 1500 zł do 1999 zł	6	16	44	33	2	73
	Od 2000 zł do 2999 zł	5	12	44	36	2	91
	Od 3000 zł do 3999 zł	3	10	40	44	4	59
	4000 zł i więcej	3	15	33	47	2	112
	Trudno powiedzieć	6	19	29	39	6	58
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	5	17	41	28	9	129
	Złe	24	44	26	3	3	32
	Średnie	4	19	36	36	5	249
Udział w prakt. religijnych	Dobre	4	13	40	40	3	314
	Kilka razy w tygodniu	8	14	21	44	12	17
	Raz w tygodniu	3	14	40	39	4	199
	1–2 razy w miesiącu	2	15	45	36	2	93
	Kilka razy w roku	5	18	39	34	3	129
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	8	23	28	37	3	136
	Lewica	4	23	36	31	5	158
	Centrum	5	17	37	39	2	177
	Prawica	3	11	43	39	4	170
	Trudno powiedzieć	7	21	35	31	6	67

TABELA 4

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć/ odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		17	56	16	2	9	1043
Płeć	Mężczyźni	22	54	13	1	9	491
	Kobiety	12	57	19	2	9	552
Wiek	18–24 lata	18	63	17		2	104
	25–34	19	62	14	3	2	178
	35–44	20	59	16	1	4	203
	45–54	15	57	21	2	6	158
	55–64	12	57	14	4	14	171
	65 lat i więcej	17	43	16	2	22	229
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	53	20	3	5	423
	Miasto do 19 999	11	58	22	2	7	134
	20 000 – 99 999	16	57	15	1	12	237
	100 000 – 499 999	19	55	10	0	15	151
	500 000 i więcej mieszk.	21	61	3	0	15	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	18	42	27	3	11	164
	Zasadnicze zawodowe	17	50	19	3	12	241
	Średnie	16	60	13	2	9	372
	Wyższe	18	64	12	0	7	266
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	64	9		5	138
	Średni personel, technicy	33	48	12	1	6	49
	Pracownicy adm.-biurowi	11	72	12	2	3	68
	Pracownicy usług	14	60	20	1	5	85
	Robotnicy wykwalifikowani	22	50	20	2	7	131
	Robotnicy niewykwalifik.	12	60	22	6		30
	Rolnicy	11	80	6	4		44
	Pracujący na własny rach.	30	53	7		10	43
	Bezrobotni	8	40	36	16		17
	Emeryci	17	44	15	3	22	269
	Renciści	5	49	29		17	31
	Uczniowie i studenci	14	76	10			54
	Gospodynie domowe i inni	4	58	33	3	2	84
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	64	14	1	4	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	59	15	1	5	133
	sekt. prywat. poza rolnict.	21	58	14	1	6	276
	prywatnym gosp. rolnym	11	76	9	4		41
Dochody na jedną osobę	Do 1499 zł	9	55	27	3	7	169
	Od 1500 zł do 1999 zł	20	47	20	3	9	159
	Od 2000 zł do 2999 zł	20	53	16	1	11	173
	Od 3000 zł do 3999 zł	18	62	10	2	8	93
	4000 zł i więcej	23	61	8		7	132
	Trudno powiedzieć	16	56	13	3	12	109
	Odmowa odpowiedzi	14	60	15	1	10	207
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	57	18	4	18	70
	Średnie	12	58	19	3	8	458
	Dobre	23	54	13	1	9	514
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	47	10		16	31
	Raz w tygodniu	18	57	16	2	8	398
	1–2 razy w miesiącu	15	55	20	2	7	160
	Kilka razy w roku	21	52	16	3	9	207
	W ogóle nie uczestniczy	14	60	16	1	9	216
Poglądy polityczne	Lewica	16	61	13	2	8	226
	Centrum	12	60	19	1	8	281
	Prawica	24	55	11	1	9	345
	Trudno powiedzieć	14	43	26	6	10	153